

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Iacobi Lobbetii Leodiensis E Societate Iesv. Specvlvm
Ecclesiasticorvm, Ac Religiosorvm.**

Lobbet de Lanthin, Jacques

Leodii, 1640

§. 2. Secunda etymologia nominis Clericus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47105](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47105)

ciam ut Deo gratus efficiar ? cui vir sanctus tria præscripsit ; primum hoc fuit. Deum semper præ oculis habe. Alterum quodcumque opus aggressus fueris, S. Scripturæ testimonio illud confirma.

Tertium denique. Quocumque in loco confederis, non te cito inde moueris, sed in eo permane, hæc tria serua & uiues.

Hæc S. Antonius, cui consonat & illa S. Ephræm <sup>Apo-
phtegm.
SS. Pa-
trum.</sup> ad suos adhortatio. *In quo vocatus es opere, firma anchoras, ac funes, ne in pelagus navis tua paulatim impellatur, & tunc docebit te experientia, quali pace in portu constitutus fruereris. Hunc si oculis, si animo aspectas, iterum moneo. Sta in sorte propositio-
^{Adhort 4.} nis ut ab illa vadas in sæculum sanctum, sæculum, inquam, sanctæ beatæque æternitatis.*

§. 2.

Secunda Etymologia nominis Clericus.

Sunt Alij qui Clerici appellationem, & etymon ^{Num. c.} aliò vocant, creduntque eò dici quod de sorte fit Domini, sortemque id est hæreditatem à Domino consequatur. Nimirum olim statuit Deus ut sacerdotibus, ac leuitis nulla obueniret hæreditas, nulla bonorum possessio. Verba legis hæc erant.

Dixit Dominus ad Aaron, in terra eorum nihil possidebitis, nec habebitis partem inter eos, quia ego pars & hæreditas tua in medio filiorum Israël. Deus

opt.

8. SPECVLVM ECCLESIASTICORVM,
opt. Max. cui militat Ether, cui panduntur, & fluunt
immensa maria, cui suas opes, sua spolia, frugesque
terra concedit, cui summo iure, summo in omnia
dominio debetur, quidquid vsquam locorum ha-
bet hic orbis aspectabilis, (quæ eius in pusillos, in-
dignosque mortales indulgentia fuit) tria tantum
sibi seruata voluit, Primitias frugum, decimas, &
sacrificia, siue victimas quæ in aris caderent. Ea dein-
de in Sacerdotes, ac Leuitas effusâ liberalitate tran-
stulit, itaque dicuntur illi adijisse ipsam Domini for-
tem, ac hæreditatem.

Hic exultant hæretici nostri temporis, Cleroque
insultant improbè, iactantes antiquum illud, Cle-
ricos solis decimis contentos viuere oportere, diui-
no iure omni hæreditate priuari: sed aduertisse de-
buerant, legem illam ceremonialem esse; & cum
cæteris eius generis abolitam penitus, atque è sacra-
rum legum serie expunctam: sed inuidia huic ho-
minum generi oculos vel oppressit, vel clausit, sola
lingua ad maledicendum expedita, os apertum &
patens.

Sed ecce iterum immurmurant, & ad antiqua;
diuinaque iura, addunt humanas leges, Cæsarum-
que constitutiones, quibus Clerici prohibentur adi-
re hæreditates, imò & legata pia capere. Eas Cæsa-
rum sanctiones, ac decreta non sine magno animi
sensu excepit olim, & legit Ambrosius, quod vide-
rentur

rentur ordini sacro insignem aliquam ignominia
 notam inuisse. Hæc sunt D. Ambrosij verba. *Soli* Cont.
Sym-
mach.
*ex omnibus Clerico ius commune clauditur, à quo solo
 pro omnibus votum commune suscipitur : officium
 commune defertur: nulla legata, nil grauium vidua-
 rum, nulla donatio.* Has vbi querelas graui vt sem-
 per alias solet, modestoque stylo exposuit melli-
 fluus Doctor, tum subiicit dignam animo suo, In-
 fulaque sententiam; qua Clericos omnes vel erigat,
 vel moneat. *Malo, inquit, nos pecunia minores esse,
 quam gratia.* Nimirum illa huic æuo breui, ac peri-
 turo vix malè seruit; hæc æternitati prospicit, pa-
 ratque diuitias, quas non deterat, non exedat vlla
 temporum inclinatio, vllaque sæculorum vetustas.
 Et hanc tamen, quæ primo loco reponi debuit, hæ-
 retici in postremis ponunt, illam in oculis, in amo-
 ribus in pretio habent, ideoque illa capti ferre non
 possunt, aliquem à pecunia, à censibus, Clericali or-
 dini splendorem, ac præsidium accedere. Repetunt
 iterum, ac sæpius ingeminant detritas illas, & obso-
 letas Iudæ voces. *Vt quid perditio hæc?*

Ante bella Bohemica Comes Palatinus, cum
 fortè Monachij ageret cum Duce Maximiliano, vi-
 deretque in sacris ædibus appensa anathemata, lam-
 pades, & candelabra argento fusa, immensi que
 ponderis: sacræ illius opulentia impatiens, adiecit
 illicò. *Vt quid perditio hæc?* cui Bauarus, pro serene-
burgis B nissima,

10 SPECVLVM ECCLESIASTICORVM,
nissima, augusta, id est, Bauarica pietate, ac solertia,
scitè respondit. *Domine cognate, ista sunt verba
Iudæ.* Vtinam ea æquis auribus exciperent hæretici
nostri temporis, non ea foret maledicendi licentia;
à qua priusquam discedam, stylum ad auita Iudæ
tempora reuocabo.

In domum Simonis sese immiserat Magdalena,
& vt erat Domini sui amans, ac reuerens: ad eius
pedes sese abiecerat, multoq̄ue lacrymarum imbre
eos iam lauerat, imò & vnguento pretioso probè
imbuerat: effusi liquoris fragrantiam læti admitte-
bant conuiuæ, probabat Seruator optimus, ipsæ au-
ræ, & vicinus aër eâ demulceri, capi que videbatur:
at eâ non demulcetur, non capitur vnus Iudas, cuius
anima in marsupium abiecta, tota auro, nummis-
que incumbat. Hinc importunæ illæ voces, &
iniquæ querimonix. *Vt quid perditio hæc? poterat
enim vnguentum istud venundari plusquam trecen-
tis denarijs, & dari pauperibus.*

Hæc olim iactauit impius Iudas fucatus, & adul-
terinâ pietatis specie, nec enim vnguenti pretium
effundi in pauperes voluit, sed suo marsupio, & in-
sanæ libidini, auaritiæque mancipari. Ita penitus
hæretici nostri temporis, vbi sentiunt piorum mu-
nificentiam aliquid æris, aliquid vnguenti pretiosi ef-
fundi in Christi pedes, pedes euangelizantium pa-
cem, tum verò nauseabundi atque indignabundi
apud

apud semetipfos infremunt, & in reluctantes auras ex ipsis inferis euocant illas Iudæ voces. *Vt quid perditio hæc?* Poterant ea Christianæ beneficentiæ fluentia in egenos deriuari, poterant ea Christi pedes, pauperes, inquam, eluere & è miseris indigentia sordibus eripere: ita ministelli hæretici, non tam in egenos beneuoli, quam in Clerum, & Romanam Ecclesiam quam pessimè affecti; mallent illam in squalore, & situ paupere iacere, quam aureis Regum, Cæsarumque gazis attolli, & nitere, & hoc vt dixi, non virtutis studio, sed odio religionis.

Ad quod etiam spectant calumniæ Petri Molinæi Ministri Sedanensis, qui pro inueterata sua in maledicendo licentia, iactat & Pontificem & Romanum Clerum à prima sua institutione defecisse, nec amplius vsurpare posse illud Petri. *Aurum & argentum non est mihi.* Imò & subijcit illud petulanti lingua, Pontificem summum posthabitâ literâ Dominicali, *numerum aureum sectari*, insimulans auaritiæ, & immensæ cupiditatis.

Verùm meminisse debuerat illius, quod olim nascens Ecclesia vidit, suspexit, amauit, cum primi Christiani ad pedes Apostolorum abiecti suorum prædiorum pretia, & proventus omnes effunderet, adeò vt Ananiæ & Saphiræ subito interitu steterit, eorum tantum partem obtulisse, reliquam mendaci linguâ suppressisse.

De auita illa pietate ita Chrysoftomus: *magnus*
Hom. 11. (inquit) honor, quando qui de non in manus sed ad pe-
in Act. *des Apostolorum ponebat.*

Cuius honoris, demissionisq̄ue rationem alio
Hom. 27. loco hanc reddit, Non ad manus ipsorum ponebant,
in Ep. ad *sed ad pedes, declarando fidem, & pietatem, & reue-*
Cor. *rentiam quam habebant Apostolis, & quod maioris*
ducebant quod ab eis reciperentur, quam quod ab eis
darentur dona. Hæc S. Doctor ex totius Antiqui-
Isa. 49. tatis sensu, primoque nascentis Ecclesiæ spiritu, cu-
v. 23. *ius meminisse debuerat Molinæus, vt & antiqui il-*
lius Oraculi de Ecclesia, Cleroq̄ue nobili. Erunt Re-
ges nutritij tui, & Reginae nutrices tuæ, vultu in ter-
ram demisso adorabunt te, & puluerem pedum tuo-
rum lingent.

Deniq; meminisse debuerat, & alterius eiusdem
Isa. c. 60. Prophete vaticinij. Ponam te in superbiam seculorū,
v. 16. *gaudium in generationem & generationem, & suges*
lac gentium, & mamilla Regum lactaberis: que ver-
ba ad ipsam Romanæ Ecclesiæ maiestatem referri vo-
lunt Sancti Patres. Et verò insigni sua munificen-
tiam inde à primis sæculis retulerūt, probaruntq; pij
Cæsares, Regesq̄ue. Tua appello tempora, tuos an-
nos Auguste Cæsar, Cæsarumq̄ue maxime, Con-
stantine. Vix enim è sacro fonte elutus abieras, cum
in vberes, & inexhaustos beneficentiæ fontes erupi-
sti, fontem illum, qui corpori, animoq̄ue saluti fue-
rat, ornasti, ditasti, beasti.

E Porphyrético lapide ingens vas fuit, quod intrinsecus, argento purissimo vestiebatur eo luxu, ac pondere, quod libras argenti caperet tria millia, & octo.

Baron.
Anno
Christi
324.

In fontis medio assurgebat columna Porphyrética, quæ phialam sustinebat ex auro purissimo librarum omnino quinquaginta: in ea, illucebat lampas balsamo grauida, & olens, quæ sacrum alebat ignem.

In fontis labro visebatur agnus aquam è vase excipiens, & effundens, isque solido auro librarum triginta. Ad agni dexteram conspicuus erat Seruator noster è puro argento librarum septuaginta supra centum. Ad agni læuam eminebat Sanctus Ioannes Baptista, & ipse ex argento factus, pondere librarum centum; hinc, & inde latera stipabant, lymphasque vberè cornu fundebant cerui septem argento fusi, singuli octingentis libris graues: quibus accedebat thymiamaterium ex auro solido, pondere librarum decem, cui lucem, & splendorem addebant gemmæ maiores supra quadraginta, omnes ex vltimo Oriente, & diuite gaza petita.

Hæc tua fuit munificentia, hæc augusta pietas, & religio magne Cæsar, quæ te Coelis amabilem, terris illustrem fecere: cuius æmuli orbe toto fuere viri Principes, Orbis lumina, Reges potentissimi.

Habes in Gallia Carolos, Dagobertos. In His-

14 SPECVLVM ECCLESIASTICORVM,
pania Alfonso, Ramiro, Petros, è quibus hic Ara-
goniæ Regnum Romano Pontifici vectigale fecit.
Habes in Hungaria Stephanos, Ladislaos, Ludouicos,
quorum adeò effusa liberalitas fuit, vt tertia
Hungariæ pars Ecclesiæ, Cleroq̃ue cesserit. Mitto
alios, Italia, Germania, Polonia, Bohemia, Dania,
Noruegia fufos Principes.

Verum vt alios omittam, vos tamen præterire
nec debeo, nec possum Catholicæ quondam An-
gliæ, decora, Reges inclyti: Teq̃ue in primis Iuna,
quem in purpura, sceproq̃ue magnum suspexit
Anglia; maiorem, posito diademate, in vili lacerna,
& religioso puluere. Tu ad cætera regiæ munifi-
centiæ, pietatisq̃ue decora, hoc quoque adiecisti, vt
non ipse tantum Romano Pontifici, Cleroq̃ue tri-
butum penderes, sed & Anglia tota D. Petro annuè
etiam per domos singulas vectigal, & denarium,
piæ seruitutis pretium, exsolueret. Tenuit ea tributi
ratio ad annum vsq̃ue millesimum quingentesi-
mum trigesimum tertium, quo Henricus Octauus,
& eam extinxit, & suaue Ecclesiæ Matris iugum ex-
cussit, vnàq̃ue ingentem, & religionis, & sacrarum
ædium ruinam traxit, adeò vt vno anno dicantur
ad decem templorum, & Cœnobiorum millia
euerfa, soloq̃ue æquata. Ita quod multis sæculis ex-
tulit Romana religio, pietasq̃ue, hæresis effera vno
anno duntaxat diruit, absumpsit, dissipauit. Hæc
nimirum

Caron. à
Chri.
740.

nimirum sunt hæreticæ prauitatis trophæa, hæc spolia, hæc strages quas amat, & facit auara ministrorum manus, & calumnijs deuota lingua, quæ ad Cleri opes, ac maiestatem iterum ac sæpius ingeminat illud *Vt quid perditio hæc?*

Verùm vt videat non perdi, non perperam abijci, non malè prostitui, quæ ijs conceduntur, qui altari seruiunt, producam etiam è profanis seu testimonia, seu exempla, quæ probent publicis stipendijs, annuo censu foueri, & ornari debere eos omnes, qui vt Deo diuisq; vacent, alijs sibi interdiciunt.

Certè etiam apud Æthnicos iura ciuilia permittebant hæredes institui Deos ipsos fictitios, Iouem, Herculem, Martem, aliosq; sexcentos, modo vel senatusconsulto, vel Principum constitutionibus Dij fuissent approbati; quæ gentium munificentia à Dijs ipsis ad eorum quoque Mystas est deriuata.

Vlpian.
libello ti-
tutorum,
tit. 22.

Vnum accipe è profanis, ex eoq; disce quis nationum etiam barbararum sensus. Daijri Iaponum Imperator Bonzijs suis tredecim valles addixit, longo tractu diffusas, ipso situ amœnissimas, & terra, coeliq; genio fecundas, atq; amabiles. Quibus addidit in reditus annuos ducenta aureorum milia; insuper, & oppida duo, quorum incolæ teneantur diebus singulis Bonzijs deferre cibos omnes etiã coctos, & probè conditos.

In ijs vallibus sumptu publico erecta idolorum
fana

16 SPECVLVM ECCLESIASTICORVM,
fana ad tria millia, octingenta, totidemque Bonzio-
rum cenobia. Et ne putes eiusmodifana situ &
squalore horrida, qualia volūt hæretici, in templo,
& ara principe visitur idolum prægrande, lamina
tectum aurea, habet illud tria capita, brachia verò
quadraginta, totidemque manus. Hoc idolum am-
biunt mille quingenti colossi, in quibus eminent
totidolorum statuæ; hominis forma, & magnitu-
dine omnes aurea lamina tectæ, & gemmis illu-
stres. Hæc sunt Ethnicæ munificentæ prodigia,
hæc in muta simulacra, ipsosque Cacodæmones ve-
neratio, quam ideò huic meo operi inferere volui,
vt videant hæretici non esse alienum à natura, ratio-
ne, sensuque communi omnium nationum, vt ho-
minibus Deo sacris obueniāt opulentę hereditates.

Et quia huic errori suo præsidium petierunt à
Cæsareis constitutionibus, ac decretis, non possum,
quin eisdem verbulo faciam satis. Vt concedamus
illud ad retundendam insolentem quorundã Cle-
ricorum auaritiam, atque famem, Imperatores olim
prohibuisse, ne vel pia legata admitterent, vel hæ-
ditates assequerentur: vt, inquam, cōcedamus illud,
at etiam fateantur hæretici necessum est, pios dein-
de Cæsares ea decreta reuocasse, ne aut in sacrum or-
dinem iniurij, aut in superos minus pij viderentur.
Legi potest super ea re Epo Boëtius I. V. Doctor, &
in celeberrima Duacensi Academia quondam Pro-
fessor

fessor, libro secundo heroicarum quaestionum.

Legi potest & commendari pronunciatum illud Iustiniani. *In Ecclesijs dotandis optimam esse mensuram donatarum eis rerum immensitatem.*

L. Priuilegia c. de sacrosanctis Ecclesijs.

Est tamen vnum, alterumve, quod Clericorum nomini, animoque memori inscribi velim.

Primum vt longius absint à nimia rerum caducarum appetentia. Vt enim Theodosius in nouella ritè pronunciat. *Decet eum qui sacrosanctis desiderat inherere mysterijs, fide magis diuitem, quam facultatibus adprobari.* Alterum vt si rerum potiantur, diuitesque numerent census, meminerint se eorum non tam Dominos, quam ~~de~~ conomos, ac dispensatores adhiberi. Eum se credidit Augustinus, qui in hoc argumento mihi erit instar omnium: etsi enim Episcopus esset nobilissimæ ciuitatis, diuitiasque haberet propè inuidendas, eas tamen non tam suas, quam Christi & pauperum esse ducebat.

Nouella. 41.

Nostis, inquit, fratres mei, quia villa ista non sunt Augustini, & si vos non nostis, & putatis me gaudere in possessione villarum, Deus nouit ipse scit, quid ego de villis sentiam vel quid ibi sufferam.

Aug. Tract. 6. in Ioan-nem.

Hæc D. Augustinus à quo edisces illud: non affici, non affigi terræ, villis, possessionibus: tum etiam alterum ex eius calamo hauries: si tibi ex illis fuerint superflua; ea in Christi pedes, pauperes inquam, abijci, effundi que oportere. Ita te in primis

C monet

Aug. Tract. 50. in Ioannem
 monet exemplo Magdalenæ: *Vnge pedes Iesu bene viuendo: Dominica sectare vestigia: capillis terge: si habes superflua da pauperibus, & Domini pedes tersisti. Capilli enim superflua corporis videntur. Habes quod agas de superfluis tuis. Tibi superflua sunt, sed Domini pedibus necessaria. Fortè in terra Domini pedes indigent.*

§. 3.

Tertia etymologia nominis Clericus.

Pf. 15. v. 5. 6.
Pro quodam excessu mentis, ac lætitiæ victus Propheta exclamat. *Dominus pars hereditatis meæ, & calicis mei. Funes ceciderunt mihi in præclaris: etenim hereditas mea præclara est mihi.*

Ex humili rure, paupereque tecto in solymæ Regiam, diuitesque gazas euectus erat Dauid; non humana sorte; sed diuino consilio, & amabili prouidentia, de qua tamen non gaudet, non exultat, non sibi, suisque gratulatur: sed de hoc vno vel maximè, quod Dominus esset pars hereditatis suæ, portio calicis, præclari funes, à quibus immensa hereditas, non ea quæ mortalibus obuenire solet, quæ est exigui ruris, angusti que soli; non etiam ea quæ Genijs immortalibus, quæ est effusa Cœli vastitas, superum Regia, sedes beatorum: hæc enim omnia vt pusillo homini magna videri possint, ei certè magna videri non possunt, cui nota sit, & perspecta

Dei